

Kadernota 2025
Omgevingsdienst Twente

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de (Ontwerp) Kadernota OD Twente 2025 aan.

De Omgevingsdienst Twente zet zich sinds haar start op 1 januari 2019 in om kwalitatief hoogwaardige VTH-producten en diensten te leveren aan haar deelnemers. Dit doen wij om hen optimaal te faciliteren in hun maatschappelijke opgaven. Hiervoor stellen wij specialistische VTH-kennis beschikbaar, maken we deel uit van (regionale) samenwerkingsverbanden en het landelijke OD-netwerk en bouwen we aan een stabiele en duurzame organisatie.

De OD Twente, haar deelnemers en (keten)partners hebben de afgelopen jaren geïnvesteerd in de samenwerking. Het hiermee bereikte resultaat vertaalt zich in een groeiend onderling vertrouwen. Dit neemt niet weg dat er nog een intensief traject voor ons ligt met belangrijke ontwikkelingen en potentiële verbeteringen in de bedrijfsvoering. Wettelijke kaders zoals de Omgevingswet, de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de Archiefwet, maar ook algemene maatschappelijke trends en beleidsontwikkelingen op landelijk,

regionaal en lokaal niveau liggen hieraan ten grondslag. Rekening houdend met afspraken uit het verleden, schetsen we in de 'Kadernota OD Twente 2025' deze huidige en toekomstige ontwikkelingen. Dit zijn aanpassingen die in het volgende kalenderjaar of de jaren daarna kunnen leiden tot een wijziging in onze bedrijfsvoering en in het aanbod van onze 'product-dienst-catalogus' (pdc) richting de deelnemers.

De Kadernota OD Twente 2025 is het startpunt van de, door het algemeen bestuur (AB) vastgestelde, planning & control cyclus (P&C) van de OD Twente en daarmee ook de start

van de jaarlijkse begrotingscyclus. De beschreven ontwikkelingen worden in het AB besproken en opgenomen in de Programmabegroting OD Twente 2025 en het hierin opgenomen meerjarenperspectief. De Programmabegroting OD Twente 2025 verzenden wij vóór 15 april 2024 aan de raden & staten van de deelnemers.

Met vriendelijke groet,

Jan Willem Strebus
Directeur Omgevingsdienst Twente

Inleiding

De OD Twente is nu vijf jaar operationeel. In deze periode is gebouwd aan het vertrouwen in de OD Twente door veel tijd te besteden aan relatiebeheer, communicatie en de vastlegging van processen en werkafspraken met alle betrokken partijen. Dit proces wordt de komende jaren gecontinueerd en versterkt, onder meer door de inzet van omgevingsadviseurs die met de deelnemers de 'korte lijnen en heldere communicatie' blijven borgen. Hierbij moeten we oog houden voor belangrijke ontwikkelingen.

Leeswijzer

Een kadernota beschrijft huidige en toekomstige ontwikkelingen. Voor de OD Twente is de 'Kadernota 2025' de vierde kadernota. Deze kadernota is vormgegeven overeenkomstig de, met bestuurlijke complimenten ontvangen, Kadernota 2024. Qua inhoud proberen we zo goed mogelijk in te schatten wat er in het werkveld van vergunningverlening, toezicht en handhaving

op ons afkomt in het begrotingsjaar 2025, ondanks dat het jaar 2023 nog niet achter ons ligt. Hiermee blikken we vooruit op de effecten die we voorspellen voor onze bedrijfsvoering. Dit werken we uit aan de hand van de twee sporen 'Duurzame bedrijfsvoering' en 'Human Resource Management' (HRM), en aansluitend de vier programma's Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving, Advies en Projecten. We sluiten de kadernota af met een beknopte uitwerking van de Programmabegroting 2025.

Contact

De Kadernota wordt achtereenvolgens voorgelegd aan het DB en AB. Voor verdere informatie over de Kadernota Omgevingsdienst Twente 2025 kunt u contact opnemen met Marc Weernink, teammanager Bedrijfsvoering & Control OD Twente: m.weernink@odtwente.nl.

Duurzame bedrijfsvoering

De OD Twente streeft naar een situatie waarbij de opgaven (taken) en de hiervoor beschikbare middelen duurzaam op elkaar zijn afgestemd. Het algemeen bestuur heeft op 5 maart 2021 ingestemd met de gefaseerde invoering van outputfinanciering bij de OD Twente vanaf 1 januari 2022 en een volledige invoering per 1 januari 2024.

Interbestuurlijk programma (IBP) versterking VTH stelsel

In maart 2023 is het IBP VTH gepresenteerd als uitwerking van hetgeen in het IPB VTH programmaplan is beschreven. Dit programmaplan is als initiatief tot stand gekomen naar aanleiding van het op 4 maart 21 gepresenteerde rapport van de commissie Van Aartsen "Om de leefomgeving, omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur". Dit document met zes pijlerplannen loopt in 2024 af, daarna kijken partijen gezamenlijk welke acties nog moeten worden opgepakt en hoe partijen in de periode daarna met elkaar willen samenwerken.

Een belangrijke pijler is pijler 1. Deze pijler behelst de robuustheidscriteria, oftewel: wanneer ben je een robuuste en zelfstandige omgevingsdienst? Hiertoe behoort ook de omvang en de inrichting van de begroting van een omgevingsdienst. Een ander onderdeel is het advies om een innovatiebudget/agenda in te stellen. De huidige ontwikkelingen en criteria zullen ook in 2025 en volgende jaren worden gevolgd, en op momenten dat het noodzakelijk is aan de besturen worden teruggekoppeld.

Financiële impact

In de kadernota 2024 is aangegeven dat we in de kadernota 2025 'aanvullend een beleidsmatig- en financieel meerjarig perspectief weergeven om inzicht te verschaffen over de toekomstige ontwikkelingen'.

Deze ontwikkelingen zijn het vervolg op de implementatie van het project 'Herijking financiering ODT' die zijn weerslag heeft gekregen in de door het bestuur vastgestelde Begroting 2024.

Op dit moment is het nog te vroeg een meerjarig perspectief te schetsen doordat:

- we nog geen ervaringscijfers hebben met betrekking tot het uitvoering geven aan de vastgestelde bestuurlijke ambities voor 2024;
- we als gevolg van het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog geen (financiële) informatie hebben omtrent de (structurele) gevolgen van het invoeren van de Omgevingswet. Iets verderop in deze paragraaf zullen we een nadere uiteenzetting geven van de (mogelijk) financiële effecten voor de OD Twente als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024.

Deelnemersbijdrage 2025

Loon- en prijsindexatie

Regionaal vindt jaarlijks een afstemming plaats over de toe te passen indexaties in de begroting van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in Twente. Net als voorgaande jaren neemt de OD Twente dit advies over. De indexaties worden gebaseerd op de macro economische verkenning van het Centraal Planbureau 2024 (van 19-9-2023). Bij de bepaling van de indexaties wordt uitgegaan van de verwachte indexatie voor het begrotingsjaar 2025, aangevuld met een correctie van het jaar T-1 (2024). Deze correctie betreft de meest actuele indexatie gecorrigeerd met de begrote indexatie in jaar T-2 (2023). De indexatie voor 2025 is als volgt:

- 10,0% loonindexatie;
- 1,9% prijsindexatie.

Voor een toelichting op de loonindexatie is onderstaande tabel opgenomen. Waarbij opgemerkt wordt dat de indexatie over 2024 op 6,7% is gesteld. Op basis van de meest recente Cao onderhandelingsresultaten zal de indexatie lager uitkomen (rond 5%). Bij het bepalen van de definitieve loonindexatie over 2025, zal worden uitgegaan van de definitieve Cao onderhandelingsresultaten voor 2024.

Ontwikkeling loonkosten in de begroting			
Jaar	% verhoogd	% moet zijn	Correctie
2023	8,00%	8,00%	0,00%
2024	2,00%	6,70%	4,70%
2025		5,30%	5,30%
Totaal	10,00%	20,00%	10,00%

Uurtarief

Het definitieve uurtarief 2025 zal in de Programmabegroting 2025 worden opgenomen (april 2024). Gezien de huidige ontwikkelingen zullen we voor 2025 rekening moeten houden met een tariefstijging van 7%-9% per uur ten opzichte van het uurtarief opgenomen in de Begroting 2024.

Financiële effecten Omgevingswet

De toekomstige financiële effecten laten zich nog moeilijk voorspellen. Deze effecten zijn voor een heel groot deel afhankelijk van een aantal factoren waar nu, vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet, nog geen enkel inzicht in bestaat qua omvang in intensiteit. Wel kunnen we aandachtspunten benoemen die een wezenlijke impact zullen hebben in de nabije toekomst. Deze aspecten worden ook uitgebreid aangehaald in het landelijke onderzoek van Cebeon van 25 april 2022. Dit onderzoek heeft tot doel gehad: '(...) nader inzicht creëren in mogelijke hiaten met betrekking tot omgevingsdiensten in het integraal financieel beeld van de effecten van de Omgevingswet, om de financiële omvang van deze mogelijke hiaten te ramen (...)’.

De genoemde aspecten zijn ook voor de OD Twente van toepassing. Dit zijn:

- omzetting van inrichting naar milieubelastende activiteit (mba): alle 19.000 locaties in het zaakstelsel zullen moeten worden beoordeeld op de juiste toewijzing van de geregistreerde mba's vanuit de digitale koppelingen;

- decentrale beleidsvrijheid, met effect op vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu: de OD Twente ziet, evenals overige omgevingsdiensten, veel extra werk op zich af komen als gemeenten en provincie elk op een eigen manier de decentrale beleidsvrijheid gaat invullen;
- vergunningsverlening en meldingen milieu; de effecten van de belangrijkste kostenverhogende factoren (meer vooroverleg, rol van casemanager wordt zwaarder, aparte melding per mba en open normen) en kostenverlagende factoren (vervanging van vergunningplichten door meldingsplicht, en van sommige meldingsplichten door informatieplicht) zullen naar verwachting resulteren in een toename van kosten;
- toezicht en handhaving milieu: open normen leiden naar verwachting tot extra vragen van initiatiefnemers aan omgevingsdiensten, complexere toetsing (minder eenduidig toetsingskader), minder werken met checklists en meer gespreksvoering bij inspecties, mogelijk meer waarschuwingsbrieven van de omgevingsdienst, mogelijke toename van klachten).

Archief- & informatiebeheer

Vanuit de 0-meting (Q4 2023) geven we via een projectplan en bijbehorende tijdslijn invulling aan het ontwerpen, implementeren en ten uitvoer brengen van interne informatiebeheerregels. Enerzijds doen we dit om te komen tot een goede invulling van wet- en regelgeving. Anderzijds is het doel de organisatie te ondersteunen door het zoeken, gebruiken, beschikbaar stellen en openbaar maken van informatie(objecten) makkelijker te maken.

In 2025 is het doel:

- de bewaarstrategie vast te stellen met onze kaders voor het bewaren van informatie;
- de al opgestelde regels in een kwaliteitscyclus te borgen door te toetsen op de regels en in de uitvoering van de regels borgen we de kwaliteit van ons informatiebeheer;
- secundaire processen archiefwaardig te archiveren in een daarvoor bestemd DMS/zaaksysteem;
- middels een vervangingsbesluit papieren opslag steeds verder terug te dringen, zodat we onze ambitie om 100% digitaal te werken kunnen realiseren;
- dossiers van bevoegd gezagen waar OD Twente het archiefbeheer van over gaat nemen verder op orde te brengen.

Human Resource Management (HRM)

De organisatie heeft de laatste twee jaar een ontwikkeling doorgemaakt waardoor er meer behoefte aan beheersing van processen en werkwijzen is ontstaan.

Zo heeft HRM veel aandacht voor het ontwikkelen van een passend traineeprogramma en een Werving en Selectiebeleid, waardoor we gericht kunnen werven en onze naamsbekendheid vergroten. Onze 'werken bij'- pagina waar sollicitanten eenvoudig kunnen reageren is daarbij een mooie stap in de goede richting.

Door het aanstellen van een tweede HR-adviseur kan er vanuit HRM meer gestuurd worden op kennis en vaardigheden van personeel en management. Het voldoen aan kwaliteitscriteria, functie-eisen en competenties zal nog meer aandacht krijgen. Aangezien we ook een aantrekkelijke werkgever willen zijn, zal ook de nodige ruimte blijven bestaan voor persoonlijke ontwikkelingswensen. Het opstellen van een passend opleidingsplan is dan ook een speerpunt voor HRM.

Met de uitstroom van pensioengerechtigde collega's (waaronder ook RVU uitstroom) zal het aantrekken van gekwalificeerd personeel nóg noodzakelijker worden. Het nieuwe werving en selectiebeleid is daar ook op gericht. Tevens zal er ook de nodige instroom blijven van onervaren medewerkers. Het overdragen van kennis en dus het behouden van kennis is dan ook van essentieel belang. Binnen het traineeprogramma wordt daarom gestuurd op coaching en begeleiding door de oudere en ervaren medewerkers. Een aantal zal benaderd worden om na uitdiensttreding hiervoor beschikbaar te blijven.

Werkgebonden personenmobiliteit is een door de overheid opgelegde maatregel om de CO2-afdruk van ons personeel te beperken. Voor ons als omgevingsdienst heeft dit een tweeledige impact. Aan de ene kant moeten we zelf de registratie van ons eigen personeel bijhouden en de CO2-uitstoot van zakelijke en woon-werkkilometers terugdringen. Aan de andere kant moeten wij als organisatie de bedrijven voor wie het van toepassing is, binnen ons werkgebied, hierop controleren vanaf 2025.

Toezicht & Handhaving

Risico- & branchegericht werken

Periodieke milieucontroles plannen we op dit moment op basis van controlefrequenties. Deze manier van plannen stamt nog uit de jaren tachtig en houdt onvoldoende rekening met het risicoprofiel van een bedrijf. We willen controles op een risicogerichte manier programmeren. Daarvoor is het nodig dat de risicotool van de Antrea-groep wordt doorontwikkeld. Het uiteindelijke doel is dat we alle locaties binnen ons gebied in een rangorde kunnen plaatsen, op basis van een risicoprofiel. In het model houden we ook rekening met de laatste controledatum.

Het toezicht bij bedrijven gaan we branchegericht inrichten. Bedrijven in het werkgebied worden ingedeeld in branchegroepen. Per branchegroep maken we een brancheplan met een specifiek voor die branche uitgewerkte risico-analyse. Deze vertalen we naar speerpunten voor het toezicht.

Deze werkwijze draagt bij aan de efficiency en een groter level playing field. Bij deze branchegerichte benadering gaan we de mogelijkheden van communicatie als instrument om naleefgedrag te verbeteren meer benutten. Voor het toezicht op asbestregelgeving, bodemsaneringen

en grondtoepassingen is een meer risicogerichte benadering ingevoerd, waarbij we prioriteit geven aan bedrijven met een slecht naleefgedrag. Dit heeft een positief effect op het naleefgedrag voor de gehele regio.

Specialiseren

Specialiseren is een belangrijk uitgangspunt om de kwaliteit van het toezicht op een hoger niveau te brengen. Specialisatie werkt door in het boa-team door met fulltime boa's te werken. We willen als OD Twente extra aandacht blijven geven aan de strafrechtelijke handhaving. De OD Twente wil dit instrument van strafrechtelijke handhaving serieus inzetten ten behoeve van de bestuurlijke ambities van de OD Twente en om de samenwerking vanuit het bestuursrecht en strafrecht te bevorderen

Specialisatie werkt ook door in de afhandeling van milieuklachten. Twee milieuklachtenregisseurs zijn verantwoordelijk voor een vlotte klachtafhandeling. Deze klachtenregisseurs zijn in staat om complexe nalevingsproblemen die overlast voor omwonenden veroorzaken, vakkundig te duiden en vervolgens een toezichtstrategie te bepalen met als uiteindelijke doel om de overlast terug te dringen.

Ook wordt verder gebouwd aan het specialisme energiebesparing en duurzaamheid door energietoezichthouders verder op te leiden.

Omgevingswet

De introductie van de Omgevingswet vraagt om een andere benadering door toezichthouders. In het toezicht zal nagedacht worden over de redenen van niet naleven, goed de (landelijke) handhavingsstrategie toepassen en meer vanuit prioriteiten controleren. Daarbij maken toezichthouder telkens de inschatting of er voldoende vertrouwen is dat de overtreding wordt opgelost of dat een tijdrovend juridisch traject wordt opgestart.

Handhaving

Het aantal handhavingsprocedures onder de Omgevingswet zal waarschijnlijk toenemen. Verwacht wordt dat er onduidelijkheid is over de interpretaties van nieuwe regels uit het Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal) waar veel bedrijven na inwerkingtreding van de Omgevingswet onder zullen vallen.

Advies

Energie en duurzaamheid

Binnen het programma Advies wordt het thema 'Energie en duurzaamheid' steeds belangrijker. Onder invloed van diverse subsidieprogramma's is het de bedoeling dat Energie en duurzaamheid een volwaardig specialisme wordt van het team Advies, net als de 'klassieke' thema's zoals bodem, geluid, externe veiligheid et cetera. Er zijn diverse pilots in voorbereiding die invulling geven aan circulariteit op bedrijventerreinen. Hierbij letten we ook op geothermie en hergebruik van grond- en afvalstromen. Dit gaat verder dan alleen energiebesparing. Nieuw is de regelgeving rondom persoonsgebonden mobiliteit. Dit wordt vanaf 2025 een basistaak voor de omgevingsdiensten.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet zal gevolgen hebben voor de adviezen die gevraagd worden rondom ruimtelijke ordeningsvraagstukken. Veel initiatieven gaan via een zogenaamde Omgevingstafel. De OD Twente faciliteert deze Omgevingstafel Twente al enkele jaren in de vorm van een pilot. Begin 2024 komt er een separaat voorstel waarbij de bestuurders kunnen instemmen met het definitief onderbrengen van deze taak bij de OD Twente per 2025.

Gedragsturing

Binnen Omgevingsdienst NL is er steeds meer aandacht voor gedragsturing. Dit houdt in dat met preventieve sturing naleefgedrag wordt verbeterd. Dit moet leiden tot minder overtredingen en een verlaging van het aantal hercontroles en handavingsprocedures. Begin 2024 wordt een plan van aanpak gepresenteerd die de ambitie voor de komende jaren inzichtelijk maakt.

Projecten

Eén van de opgaven voor het programma Projecten is het ontwikkelen van projectmatig werken ‘an sich’. In de afgelopen jaren is dit als speerpunt opgepakt, maar dit zal ook in 2025 en volgende jaren een aandachtspunt zijn. Training en opleiding van projectmanagers, het opzetten van een projectportfolio en het evalueren van projecten zijn opgaven die spelen.

Hier en op de volgende pagina beschrijven we de projecten die we verwachten voor 2025. Vanuit de bedrijfsvoering worden deze ondersteund met projectleiders en werkgroepen, en worden de financiële- en datagerichte processen ingreicht zodat periodieke evaluatie, voortgang en resultaatbewaking kan plaatsvinden.

Project Datakwaliteit

Het project Datakwaliteit bevat projecten die enerzijds zorgen dat ‘verstopte’ informatie (beter) toegankelijk wordt, te denken aan een project als ‘Van papier naar data’. Anderzijds

zijn er projecten die hiaten in de huidige dataregistratie op uniforme wijze herstellen, voorbeeldprojecten zijn ‘Actualisatie veehouderijen’ (start 2024 Q1) en ‘Actualisatie installaties en opslagen’.

Het Programma Datakwaliteit heeft tot doel om de OD Twente te ontwikkelen tot een excellente centrale informatiehubs, die in verbinding staat met ketenpartners en andere stakeholders. In deze ontwikkeling wordt nadrukkelijk het (Twentse) VTH-beleid betrokken. Om (de effectiviteit van) beleidskeuzes te kunnen meten, zullen er op details andere of meer gegevens vastgelegd moeten worden. Naast de lokale wijzigingen vinden er (inter) nationale ontwikkelingen plaats die andere data behoeven. Een voorbeeld hiervan is de invoering van de Omgevingswet. De meest belangrijke verandering is daarbij de invoering van de milieubelastende activiteit (mba). De OD Twente heeft bij de invoering hiervan gekozen om de VNG-richtlijn te volgen: eerst een geautomatiseerde import met logica die gebaseerd is op al aanwezige bekende data, daarna nog een handmatige correctie met oog voor eventuele patronen die kunnen leiden tot geautomatiseerde massamutaties.

Project Wet Open Overheid (Woo)

Een projectgroep houdt zich hiermee bezig en zal zorgdragen voor implementatie van de verplichtingen die uit deze wet en aanverwante regelingen voortvloeien.

In het kader van de passieve openbaarmaking heeft de OD Twente een Woo-contactpersoon aangewezen. De website van de OD Twente is met de komst van de Woo aangepast, waarbij onder andere de Woo-verzoeken ook digitaal kunnen worden ingediend en bekeken. De Woo bevat daarbij een totaal van 17 informatiecategorieën die actief openbaar gemaakt moeten worden, afhankelijk van het type organisatie. Wij zijn ter voorbereiding projectmatig aan de slag met het in kaart brengen van de documenten die onder deze categorieën vallen. Daarnaast zullen we gefaseerd, per categorie, documenten actief openbaar maken voor zover deze niet reeds openbaar zijn gemaakt.

De OD Twente is aangemeld bij de landelijke Woo-index om het proces verder te digitaliseren en transparanter te maken. De Woo-index verwijst naar documentcollecties die al elders door bestuursorganen op internet zijn gepubliceerd onder de actieve publicatie, een zoekfunctie maakt de documenten in deze collecties centraal doorzoekbaar.

Project Archiefbeheer

De doelstelling van dit project is dat de deelnemers de gelegenheid krijgen om het mandaat voor de archieftaken over te hevelen naar de OD Twente. In 2024 en 2025 kan hiermee worden gestart. Alvorens hiermee te beginnen zal de OD Twente eerst haar eigen archieftaken vanuit de geldende wet- en regelgeving moeten implementeren in haar processen. In 2023 is een start gemaakt met de uitvoering van deze taken ([zie ook Duurzame bedrijfsvoering](#)).

Programmabegroting OD Twente 2025

Uitgangspunt voor de omvang van de Programmabegroting OD Twente 2025 is de door het algemeen bestuur op 8 september 2023 vastgestelde Programmabegroting OD Twente 2023, gecombineerd met de vastgestelde begrotingswijzigingen in de loop van 2023.

Een aantal eerder beschreven ontwikkelingen heeft impact op de programmabegroting 2025, met name de grote vraag vanuit de deelnemers naar producten van de OD Twente in combinatie met de bestuurlijke ambities. Ook mogen we de (financiële) consequenties niet vergeten als gevolg van het invoeren van de Omgevingswet en de consequenties van het Interbestuurlijk programma (IBP) 'versterking VTH-stelsel' (zoals de Robuustheidcriteria, pijler 1.)

De OD Twente zal een forse opgave hebben om voldoende gekwalificeerd personeel te werven en in te zetten op de doelstellingen vanuit de programmabegroting 2024. Met daarbij de genoemde ontwikkelingen in dit document zal de OD Twente de uitdagingen met veel energie omarmen zodat de kwaliteit van een veilige en gezonde leefomgeving in Twente blijft geborgd en waar nodig versterkt.

COLOFON
odtwente.nl

[Lay-out studio SIEN](#)